

An aerial photograph showing a city with a river winding through it. The city is densely packed with buildings, and the surrounding area is filled with green agricultural fields. The river is a prominent feature, curving through the landscape. The sky is clear and blue.

Ruimte voor
iedereen

Coalitieakkoord
2022-2026

Inhoud

Inleiding.....	4
Kansrijk en Gezond Zuidplas.....	7
Opgroeien en Leven.....	9
Onderwijs.....	10
Gezondheid.....	11
Zorg.....	12
Duurzaam Zuidplas.....	14
Duurzame Energie.....	16
Duurzame Mobiliteit.....	18
Circulariteit.....	19
Vitaal en (Be)Leefbaar Zuidplas.....	21
Landschap en Recreatie.....	23
Veiligheid.....	24
Behoud dorps karakter.....	25
Toegankelijke/goede voorzieningen.....	26
Cultuur en Erfgoed.....	27
Klimaatadaptatie en Biodiversiteit.....	28

Groeiend Zuidplas.....	30
Wonen.....	32
Bereikbaarheid.....	34
Economie en Werk.....	36
Organisatie en Financiën.....	39
Dienstverlening, Communicatie en Participatie.....	40
Financiën.....	41

Leeswijzer

Het coalitieakkoord is thematisch opgebouwd. Voor ieder thema hebben we de trends en ontwikkelingen geschetst, om vervolgens in de subthema's op basis van onze overwegingen daar ambities en kaders bij te formuleren.

Inleiding

Ruimte voor iedereen. In de dorpen en buurtschappen van Zuidplas is het goed wonen, leren, werken en recreëren. Onze gemeente ligt midden in de randstad en is tegelijkertijd dorps en groen. Dat willen we graag zo houden - en als het even kan - verbeteren.

Over de volle breedte van de gemeenteraad zijn er ambities om onze dorpen sterker te maken. Gezamenlijk hebben we daarbij vier grote prioriteiten:

- ➔ Goede zorg en ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben;
- ➔ Bouw van voldoende woningen voor iedereen;
- ➔ Bereikbaarheid per auto, fiets en openbaar vervoer;
- ➔ Verduurzaming in de breedste zin van het woord: energie, warmte, circulariteit, biodiversiteit en klimaatadaptatie.

We hebben er in dit akkoord voor gekozen om de ambities op thema's samen te voegen. Wie het akkoord leest - als oudere, als jongere of als ondernemer bijvoorbeeld - vindt daarom op verschillende plekken herkenning voor zijn of haar eigen situatie.

Grote kanttekening bij dit akkoord is de onzekerheid die er is over de financiën.

Zo is er bij veel gemeenten - inclusief Zuidplas - ergernis over de financiële verhoudingen met het Rijk. We krijgen met name in het sociaal domein wel taken, maar onvoldoende middelen om die uit te voeren. Een recent besluit van de Rijksoverheid om het geld dat gemeenten krijgen - tegen de zin van

gemeenten en tegen het advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur in - anders te verdelen maakt dit probleem alleen maar groter. Daardoor zijn er op dit moment grote onzekerheden over de mate waarin we ambities kunnen waarmaken. We geven dan ook hoge prioriteit aan de lobby die we, samen met de VNG, doen richting de Rijksoverheid om ook onze gemeente voldoende middelen te geven.

Verder is dit akkoord gesloten na twee zeer intensieve jaren voor de ambtelijke organisatie. Corona heeft ook daar zijn sporen nagelaten. Daarnaast hebben ontwikkelingen in Europa en de rest van de wereld veel impact. Zo hebben we rondom de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne opnieuw een groot beroep gedaan op onze organisatie. We willen er dan ook voor waken dat we medewerkers overvragen door in één keer aan de slag te gaan met alle ambities. We moeten prioriteiten stellen: waar gaan we snel mee aan de slag, wat kan later?

Het voorliggende akkoord geeft bij de start van deze nieuwe collegeperiode richting en kaders. Daarmee zijn we er alleen niet. Het is een doelgericht akkoord, waarin bewust nog weinig concrete maatregelen staan. We geven het nieuwe college van Burgemeester en Wethouders de opdracht om die maatregelen uit te werken. Daarbij zullen zij rekening moeten houden met de (on)mogelijkheden qua financiën en organisatie en vragen wij hen hier een strategie op te ontwikkelen.

Creativiteit en samenwerking, ook in regionaal verband, zijn daarbij sleutelwoorden. Hoe gebruiken we de kennis en kunde van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties om tot haalbare plannen te komen? Welke overheden en partners hebben (subsidie)gelden beschikbaar, ook voor de regio, om mee te investeren in de realisatie van onze ambities? En kunnen we de groei van onze gemeente daarbij geen bedreiging, maar juist een kans laten zijn?

De uitwerking van het akkoord vraagt ook om (nadere) politieke keuzes. We staan daarbij voor een open samenwerking tussen het college van B&W en alle partijen in de gemeenteraad. De onderhandelingen zijn we dan ook gestart met gesprekken waarbij alle partijen aanwezig waren. We danken alle partijen voor hun constructieve bijdrage. Waar mogelijk hebben we ambities en concrete ideeën overgenomen.

“We zien vol vertrouwen uit naar de verdere samenwerking”

Jan Willem Schuurman

Lijsttrekker ChristenUnie/SGP

Ferry van Wijnen

Lijsttrekker VVD

Benno de Ruiter

Lijsttrekker CDA

Frans Klovert

Lijsttrekker D66

Kansrijk en Gezond Zuidplas

Kansrijk en Gezond Zuidplas

Zuidplas is met Nieuwerkerk aan den IJssel, Moordrecht, Moerkapelle en Zevenhuizen en de twee buurtschappen Hitland en Oud Verlaat een prachtige plek om in op te groeien en te wonen.

Om daarvan te genieten is het belangrijk dat men gezond is van lichaam en geest. De gemeente draagt hiervoor steeds meer verantwoordelijkheden. We zien dat kosten van (jeugd)zorg onbetaalbaar dreigen te worden. Dit komt grotendeels doordat we (te) weinig beleidsvrijheid krijgen van de Rijksoverheid. Tegelijk lopen we ook niet weg voor de mogelijkheden die we wel hebben. Door in te zetten op preventie, goed vindbare en laagdrempelig beschikbare hulp, voorkomen we ernstigere problematiek met complexe zorg later. We werken dit uit langs de lijnen van positieve gezondheid: niet alleen fysieke en mentale gezondheid zijn van belang, maar ook zingeving en kunnen meedoen in de samenleving spelen een belangrijke rol. Dit is van belang voor jong en oud.

De zaden voor positieve gezondheid worden vroeg gezaaid, we zien dat er steeds meer aandacht is voor de eerste duizend dagen. Onderwijs is een belangrijke stap in de ontwikkeling van kinderen. Kinderen worden soms naar het speciaal onderwijs gestuurd, terwijl er andere mogelijkheden zijn. Hoewel de evaluatie nog moet plaatsvinden, lijkt de pilot met het Integraal Kind Centrum (IKC) in het Koningskwartier in Zevenhuizen positieve

resultaten op te leveren. De jeugd heeft de toekomst. Daarom hebben we aandacht voor kinderopvang en de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp. In het huidige tijdsbeeld waarin de trend van individualisering sterk aanwezig is en mede daardoor de sociale samenhang afneemt, is het voor sommigen moeilijk om het gevoel van 'erbij horen' te ervaren. Het hebben van een netwerk kan dienen als een vangnet op de momenten dat het even niet lukt. Lid zijn van een sportvereniging, het vinden van een baan of het doen van vrijwilligerswerk kan hier een sleutelrol in vervullen. De gemeente is er voor hen die het meest kwetsbaar zijn. De lokale inclusie agenda, die momenteel wordt opgesteld, draagt hieraan bij.

Hoewel we in Zuidplas relatief weinig armoede kennen, baart het zorgen dat mensen die wél in armoede verkeren niet altijd de weg vinden naar de juiste hulp. Enerzijds omdat hulp soms niet toegankelijk genoeg is, anderzijds omdat schaamte soms in de weg staat bij het vragen om hulp. Zuidplas kent relatief weinig uitkeringsgerechtigden, toch groeit 4% van onze kinderen op in een gezin afhankelijk van een uitkering¹. Naast het feit dat deze financiële uitdagingen de mogelijkheden om volledig mee te kunnen doen in de samenleving beperken, geeft het ook een hoge mate van stress. We constateren dat andere gemeenten zijn overgegaan tot het vormen van een schuldenfonds. We kunnen nut en noodzaak hiervan voor Zuidplas verkennen.

¹ <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Jeugd-en-jeugdhulpverlening>

Als je meedoet in de samenleving en je fysiek en mentaal gezond bent, is de kans op grote problemen aanzienlijk kleiner. Op die manier zetten wij samen in op een kansrijk en gezond Zuidplas, voor iedereen.

- Opgroeien en Leven
- Onderwijs
- Gezondheid
- Zorg

Kansrijk en Gezond Zuidplas

Opgroeien en Leven

Overwegingen

Om zoveel mogelijk kansen te bieden, vinden we het belangrijk om problemen te voorkomen. Als er dan toch problematische situaties ontstaan vinden we het belangrijk om deze vroeg in beeld te hebben. Door iemand tijdig te helpen kunnen we erger voorkomen. Een substantieel deel van de rol en taak van de gemeente ligt op preventie. Preventie kun je echter niet afdwingen. We starten hier zo vroeg mogelijk mee. Door aandacht te hebben voor de eerste 1000 dagen, creëren wij een kansrijke start voor iedere nieuwgeboren inwoner van Zuidplas.

Kaders

Het gemeentelijk preventieaanbod is uitnodigend, aantrekkelijk en effectief. Wanneer meer hulp nodig is vinden wij het belangrijk dat dit zo laagdrempelig mogelijk beschikbaar is. Daarnaast vinden we het belangrijk om verantwoordelijkheden daar te laten waar deze horen: we ondersteunen waar nodig, maar we nemen bijvoorbeeld de opvoeding niet over. We stimuleren huisartsen om meer gebruik te maken van praktijkondersteuners huisarts (POH's). Ook zetten we in op meer bekendheid van de jongerenwerkers.

Ambities

- Sterker inzetten op vroegsignalering om zo armoede, problematische schulden en andere maatschappelijke problemen, die bijvoorbeeld jeugdhulp noodzakelijk maken, tegen te gaan.
- Meer inzetten op aandacht voor de eerste 1000 dagen, inclusief periode voor geboorte.

Kansrijk en Gezond Zuidplas

Onderwijs

Overwegingen

We vinden het belangrijk dat kinderen zich thuis voelen op school en dat leraren zich kunnen focussen op het onderwijs. Het vroegtijdig interveniëren door schoolmaatschappelijk werk (bijvoorbeeld in een integraal kindcentrum) leidt tot minder ernstige problematiek in de toekomst en draagt daarmee bij aan de ontwikkeling van kinderen. Onderwijs nabij is goed voor het kind. Het heeft de voorkeur om kinderen zoveel mogelijk nabij huis onderwijs te kunnen geven. Hiervoor is het belangrijk dat het aantal schoollokalen aansluit op onze groei. Huisvesting van onderwijs is een aanhoudende zorg voor de gemeente. Een gemeente van onze omvang, verdient een volledig aanbod van voortgezet onderwijs tot taalonderwijs voor volwassenen.

Kaders

We vinden het belangrijk om in te zetten op multifunctioneel inzetbare ruimtes wanneer we voorzieningen creëren. Wanneer scholen tijdelijk lokalen over hebben wordt gezocht naar kostendragers, denk aan tijdelijke vestiging van startups of kinderopvangorganisaties.

Samen met schoolbesturen en samenwerkingspartners kijken we hoe we de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp kunnen verbeteren. We vullen dit in vanuit onze eigen rol en nemen geen verantwoordelijkheid van schoolbesturen, directies en leerkrachten over. Deze extra inzet mag het leerklimaat alleen ten positieve beïnvloeden.

Ambities

- Beter anticiperen op onze groei en het aantal benodigde schoollokalen eventueel in een flexibele huisvesting.
- Inzetten op volledig voortgezet onderwijs in Zuidplas.
- Betere aansluiting tussen passend onderwijs en jeugdhulp op scholen.

Kansrijk en Gezond Zuidplas

Gezondheid

Overwegingen

De benadering van positieve gezondheid gaat uit van meer dan enkel fysieke gezondheid. Gezondheid gaat ook over het kunnen meedoen, het niet overmatig ervaren van stress en een zinvol leven leiden. Het integraal benaderen van gezondheid biedt kansen voor verbindingen. Er is sprake van eenzaamheid. Verder zien we dat ongeveer de helft van de bevolking momenteel voldoet aan de beweegnorm¹: door in te zetten op bewegen, gezonde voeding en zingeving werken we aan een gezonder Zuidplas.

Kaders

We zoeken naar de balans tussen effectieve hulp voor de meest kwetsbaren in onze samenleving, maatschappelijke kosten en een eigen verantwoordelijkheid van inwoners. We vinden niet opnieuw het wiel uit, we zoeken naar bewezen manieren van interventie, zoals bijvoorbeeld de kaders uit het rapport 'Van schulden naar een schone lei'²

Ambitie

- Stimuleren van gezonde fysieke en mentale gezondheid en levensstijl om ernstige problematiek te voorkomen van jong tot oud.

¹ <https://eengezonderhollandsmidden.nl/dashboard/dashboardthemas/leefstijl>

² <https://www.raadrvs.nl/binaries/raadrvs/documenten/publicaties/2022/04/20/van-schuld-naar-schone-lei/Van+schuld+naar+schone+lei.pdf>

Kansrijk en Gezond Zuidplas

Zorg

Overwegingen

Zorg in Zuidplas is een groot goed. We zorgen voor hen die dat nodig hebben en we doen dat in een ketenbenadering: van preventie tot nazorg. Zorg kan op een breed scala aan onderwerpen nodig zijn. Goede zorg is ook belangrijk met het oog op de groeiende groep senioren in onze gemeente. Het is belangrijk dat schaamte geen belemmering vormt om hulp te vragen. Daarom is het belangrijk om de toegang tot Stichting ZO! te monitoren en blijvend te versterken. Een deel van onze zorg wordt verleend door mantelzorgers. We vinden het belangrijk om ook deze mensen goed te ondersteunen. Hetzelfde geldt voor vrijwilligers, het zijn deze mensen die zorg laagdrempelig maken.

Kaders

Iedereen die zorg zelf kan regelen en betalen doet dat dan ook. Lukt dit niet, dan is de gemeente het vangnet. Samen zetten wij in op bewezen effectieve zorginterventies. Daarvoor is het ook belangrijk dat we samen met aanbieders van zorg leren wat effectief is. Dit draagt bij aan een betere beheersing van de kosten. In dat kader streven we naar het terugbrengen van het aantal aanbieders van zorg, zonder dat dit ten koste gaat van lopende behandelingen. Randvoorwaarde daarbij is dat wij de keuzevrijheid behouden voor onder meer identiteitsgebonden zorg.

Ambitie

- Verstevigen van de effectieve keten van zorg: van preventie naar interventie tot nazorg.
- Vergroten van vindbaarheid en bereikbaarheid van ondersteuning voor hen die dat nodig hebben.
- Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers.

Duurzaam Zuidplas

Duurzaam Zuidplas

We wonen, werken en leven met veel plezier in Zuidplas. We zijn ons er steeds meer van bewust, dat de keuzes die we hierbij maken van invloed zijn op het Zuidplas dat we doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen.

In 2019 werd er in Zuidplas 5,3% hernieuwbare elektriciteit opgewekt¹. De verwachting is dat het elektriciteitsgebruik komende jaren een toename zal laten zien. Hoewel dit gebruik in de periode 2010-2019 licht is afgenomen, vindt er in toenemende mate elektrificatie plaats, bijvoorbeeld in het vervoer en de warmtevoorziening. Daarnaast zal de vraag ook toenemen doordat we als gemeente groeien in ons aantal inwoners. De technologische ontwikkelingen gaan ondertussen razendsnel, bijvoorbeeld in de efficiëntie van zonnepanelen en mogelijkheden tot opslag. Tegelijkertijd zien we de kostprijs van elektriciteit stijgen. De kosten voor elektriciteit zijn voor een gemiddeld Nederlands huishouden binnen een jaar tijd met 51,5% gestegen². Tot slot zien we dat het elektriciteitsnet onder druk staat en dat het aansluiten van opwekprojecten om die reden een uitdaging kan zijn.

Het overgrote deel van de huishoudens in Zuidplas is afhankelijk van fossiele brandstoffen voor haar warmte, in 2019 kwam 2,1% van de warmte in Zuidplas uit hernieuwbare bronnen³. We zien de maatschappelijke

wens toenemen om onszelf op een meer duurzame manier van warmte te voorzien. We zijn ons meer bewust geworden van onze afhankelijkheid van landen die gas produceren. Ondertussen zijn wij in afwachting van de nieuwe landelijke warmtewet, die ons meer duidelijkheid zal geven over de spelregels bij duurzame warmte.

¹ <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/energieneutraal>

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/07/prijs-van-energie-86-procent-hoger>

³ <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/energieneutraal>

Het is druk op de wegen in Zuidplas. Dat zien we ook terug in de uitstoot door vervoer in onze gemeente. Verkeer en vervoer is verantwoordelijk voor 31% van alle CO²-uitstoot binnen Zuidplas⁴. Tegelijkertijd zien we maatschappelijke stappen in de richting van het verduurzamen van vervoer. Zo neemt het aantal elektrische auto's in Zuidplas toe⁵. Naast de auto zien we dat er nieuwe manieren van vervoer in opkomst zijn, zo zijn er landelijk in 2021 voor het eerst meer elektrische fietsen gekocht dan reguliere fietsen⁶ en wordt op diverse plekken in het land het openbaar vervoer verduurzaamd. We willen de aarde mooi en leefbaar houden voor onze kinderen en kleinkinderen. Daarom gaan wij voor een duurzaam Zuidplas.

- Duurzame Energie
- Duurzame Mobiliteit
- Circulariteit

⁴ <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/co2-uitstoot>

⁵ <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/verkeer-en-vervoer>

⁶ <https://www.rtlnieuws.nl/tech/artikel/5293785/e-bikes-ebike-elektrische-fiets-nederland-verkoop-kopen>

Overwegingen

Zowel onze planeet, als de inwoners hebben baat bij betaalbare, hernieuwbare energie. Daarmee worden we minder afhankelijk van fossiele brandstoffen, met bijbehorende druk op het milieu en stijgende kostprijs. We hebben ons gecommitteerd om op het gebied van energie bijna helemaal CO² neutraal te zijn in 2050, daarbij hoort dat we zelf in toenemende mate elektriciteit duurzaam opwekken. Aan het einde van de aankomende bestuursperiode zitten we op de helft van de periode opgenomen in de regionale energiestrategie (RES) 1.0, wat vraagt om keuzes maken. We zien daarbij kansen voor het maximaliseren van zonnepanelen op daken. Hierin is nog veel winst te behalen in de gemeente, zonder dat we daarmee kostbare ruimte inleveren. Ook voor onze warmte willen we minder afhankelijk worden van fossiele brandstoffen. De prijs van gas bij gemiddeld gebruik is binnen een jaar met maar liefst 93,8% gestegen¹. Dit kan grote gevolgen hebben voor huishoudens met een kleine beurs, zeker wanneer zij in slecht-geïsoleerde woningen leven. We zien kansen in het gebruik van duurzame warmtebronnen, maar ook in het beperken van onze warmtevraag. Technologie helpt ons hierbij, ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Om bij te blijven, evalueren en herijken we de Transitievisie Warmte in 2023.

Kaders

In de energietransitie houden we onze blik naar buiten gericht, in de energietransitie houden we onze blik naar buiten gericht, om zo mogelijk aan te kunnen sluiten op regionale en landelijke (technologische) ontwikkelingen. Op voorhand sluiten we geen zaken uit, maar wegen we bij oplossingen altijd de maatschappelijke en landschappelijke gevolgen. We blijven ten aanzien van de RES in dialoog met het Rijk over het realiteitsgehalte van de opgave en over het noodzakelijk financieel perspectief. Meervoudig ruimtegebruik heeft daarbij onze voorkeur. In het zoeken naar oplossingen en locaties houden we de voorkeursvolgorde uit de RES 1.0 aan. Daarnaast houden we, in het bepalen van opweklocaties, rekening met kansrijkheid van gronden voor andere functies. Hierbij worden vitale landbouwgronden zoveel als mogelijk ontzien, in lijn met de lokale motie over het schrappen van Moerkapelle Noord-Oost als zoekgebied. Over windenergie is in de RES 1.0 afgesproken dat overheden hier niet actief mee aan de slag gaan, tenzij het bod met opwek middels zon in de andere zoekgebieden niet haalbaar is. Hiervoor wordt een tijdpad en een systematiek opgesteld om de voortgang in de regio te volgen. Het is essentieel dat we de energietransitie met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties doen. Daarbij streven we als het gaat om de warmtetransitie naar voorspelbaarheid. Om iedereen in staat te stellen keuzes op logische momenten te maken communiceren we tijdig en duidelijk. Hiermee willen we desinvestering voorkomen. We hebben extra aandacht voor inwoners met een kleine beurs. Zonder nagenoeg volledige

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/07/prijs-van-energie-86-procent-hoger>

Rijkscompensatie doen wij geen publieke investeringen in de aanleg van een warmtenet. Met woningbouwcorporaties gaan we in gesprek over een snelle verduurzaming van sociale huurwoningen in Zuidplas.

Ambities

- Stimuleren van energiebesparing, zoals inzetten op isolatie.
- We blijven op koers voor de RES.
- Vergroten aandeel duurzame warmtevoorziening in bestaande bouw in Zuidplas.

Overwegingen

Als onderdeel van het verbeteren van de bereikbaarheid in en om Zuidplas (zie bereikbaarheid onder 'Groeiend Zuidplas'), streven we naar duurzamere en gezondere manieren van vervoer. Vervoer draagt momenteel nog bij aan de CO²-uitstoot binnen onze gemeente en maakt daarnaast de lucht die we inademen minder gezond. Dat tij willen we keren, door andere vormen dan door fossiele brandstof gedreven vervoer te stimuleren. Verschillende vormen van duurzame mobiliteit kunnen ook de druk op onze wegen verlagen, waardoor we beter kunnen doorrijden wanneer we toch de auto moeten pakken. Binnen de invloedssfeer van de gemeente willen we het voor mensen zo aantrekkelijk mogelijk maken om te kiezen voor een duurzame mobiliteitsoptie. We vinden daarbij dat we als gemeente ook een voorbeeldfunctie hebben.

Kaders

Bij het zoeken naar aantrekkelijke manieren van vervoer is het op voorhand aanpassen van de huidige parkeernorm geen middel. Nieuwe vormen van (deel)mobiliteit mogen niet leiden tot een rommelig straatbeeld. Het bevorderen van toegankelijk openbaar vervoer, wandelen en fietsen doen we in nauwe samenwerking met ov-bedrijven en onze regionale partners, waarbij onze rol meedenkend en faciliterend is.

Ambities

- Meer stimuleren van elektrisch vervoer, bijvoorbeeld door het faciliteren van voldoende laadpalen.
- Ruimte creëren om gebruik te kunnen maken van deelmobiliteit in onze dorpen.
- Bevorderen van duurzame vormen van mobiliteit, zoals wandelen, fietsen en openbaar vervoer.

Duurzaam Zuidplas

Circulariteit

Overwegingen

Ondanks het maatschappelijk bewustzijn op het gebied van circulariteit, zien we dat het voor inwoners en bedrijven zoeken is naar de manier waarop ze hieraan kunnen bijdragen. Daarom willen we als gemeente een voorbeeldrol op ons nemen. Bijvoorbeeld in onze inkoop, maar ook in de manier waarop we afval inzamelen. Dit beïnvloedt bijvoorbeeld in hoeverre het afval ook weer als grondstof kan dienen. Ook vraagt de ontwikkeling van het Vijfde Dorp om een nieuwe en duurzame standaard. We willen toekomstbestendige keuzes maken in deze ontwikkeling en ervoor zorgen dat het Vijfde Dorp juist een positieve bijdrage levert aan de wereld van morgen. Daarom willen we in de inkoop aandacht hebben voor circulariteit en hier beleid op ontwikkelen.

Kaders

We onderzoeken de meest effectieve en innovatieve manier van afvalinzameling (waaronder korte ketens) om onder meer ook het Vijfde Dorp toekomstbestendig in te richten. We hanteren het uitgangspunt de vervuiler betaalt. Bij afvalinzameling wordt continu gezocht naar een optimum tussen herbruikbaarheid van het afval, dienstverlening en de kosten, waarbij het huidige scheidingspercentage zo veel mogelijk in stand blijft. Dit geldt ook voor de studie naar één nieuw afvalbrengstation. Wij kopen zoveel mogelijk lokaal in, tegen eerlijke prijzen en daar waar mogelijk binnen korte ketens. Bij producten die uit ontwikkelingslanden komen, streven we naar inkoop in lijn met de principes achter Fairtrade.

Ambities

- Bevorderen circulariteit, bijvoorbeeld bij inkoop, afvalinzameling en ontwikkeling.

Vitaal en
(Be)Leefbaar
Zuidplas

Vitaal en (Be)Leefbaar Zuidplas

Met onze ligging in het stedelijke gebied en ons eigen weidse landschap heeft de gemeente Zuidplas een unieke dynamiek. Het beste van twee werelden, dat is de aantrekkingskracht van onze dorpen én buurtschappen. Ieder een eigen karakter, een eigen identiteit en een eigen kracht.

Door de coronapandemie heeft Nederland het buitengebied opnieuw ontdekt. Bossen en recreatiegebieden bieden ons de mogelijkheid om weg te trekken uit de drukte van het dagelijkse leven. Bewegen en (water)sporten in de buitenruimte wordt steeds populairder. Onze recreatievoorzieningen komen hierdoor wel steeds meer onder druk te staan.

Wij worden vaker geconfronteerd met grootstedelijke problematiek. Onze samenleving wordt steeds meer en steeds heftiger geconfronteerd met onder meer drugsproblematiek en andere ondermijnende criminaliteit. We zien een lichte stijging in groepen kwetsbaren die het slachtoffer zijn van verbaal en fysiek geweld en fraude¹. Onder meer cybercrime is hier een gevaarlijke ontwikkeling. Daarnaast is er een stijging in het aantal meldingen van verward gedrag. De politie, brandweer en onze vrijwilligers staan door de toename in complexiteit en meldingen onder druk.

Wonen in een omgeving met mogelijkheden tot samenkomen, leidt tot samenleven en een verbetering van sociale verbinding met elkaar. Voorzieningen en cultuur zijn daarmee een essentieel onderdeel voor onze persoonlijke vorming en identiteit maar ook van belang voor het behoud van onze gemeenschap. Ook cultuur in stenen, zoals monumentale panden, verbindt ons met elkaar én met het verleden.

¹ <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/openbare-orde-en-veiligheid>

Door de uitstoot van broeikasgassen verandert ons klimaat. Dat gaan we allemaal merken aan steeds extremer weer. Hete zomerdagen worden heter, regenbuien worden heftiger en perioden van droogte extremer. Onze omgeving is nog niet altijd goed ingericht op deze nieuwe extremen, zo laten ook de stresstesten zien. Gebieden met weinig groen zijn kwetsbaar voor hitte en wateroverlast.

Om deze unieke dynamiek te behouden is het belangrijk dat men zich thuis voelt in Zuidplas. Dit kan alleen als men voldoende culturele en recreatieve mogelijkheden heeft, kansen krijgt op de arbeidsmarkt en zich veilig voelt. Wij willen ons daarom nadrukkelijk inzetten op deze thema's.

- Landschap en Recreatie
- Veiligheid
- Behoud dorps karakter
- Toegankelijke/goede voorzieningen
- Cultuur en Erfgoed
- Klimaatadaptatie en Biodiversiteit

Vitaal en (Be)Leefbaar Zuidplas

Landschap en Recreatie

Overwegingen

Zuidplas heeft één van de grootste recreatiegebieden van Zuid-Holland en ook in onze recreatiegebieden, onder andere Park Hitland en de Rottemeren, neemt de druk zichtbaar toe. De toenemende waardering van recreatiegebieden vinden wij een mooie ontwikkeling. Iedereen in de gemeente Zuidplas moet de ruimte hebben en voelen om te kunnen recreëren. Ons unieke karakter leent zich daar ook voor, vanuit de voordeur stap je het groen in terwijl je woont in het hart van de Randstad. Vanuit een groen straatbeeld naar een groen recreatiegebied, dat beeld willen wij behouden.

Kaders

We streven naar een duidelijkere en integrale beleidsmatige sturing op recreatie en landschap, met daarbij regionale en provinciale afstemming. Bij ontwikkeling van recreatiegebieden moet aandacht zijn voor het toekomstperspectief van agrarische ondernemers. Het huidige kader voor grootschalige evenementen blijft van toepassing.

Ambities

- Meer recreatieve mogelijkheden en verbindingen tussen voorzieningen realiseren.
- Bevorderen van de beweegvriendelijke leefomgeving voor jong tot oud door middel van sporten en recreëren in de openbare buitenruimte.
- Versterken van de groene structuren in en om de dorpen.

Vitaal en (Be)Leefbaar Zuidplas

Veiligheid

Overwegingen

De gevolgen van een stijging van (drugs)criminaliteit en ondermijning zijn groot. Maximale inzet moet gepleegd worden om de openbare orde en veiligheid die wij nu kennen te behouden. Vroegsignalering en vergaande samenwerking met onze ketenpartners op het gebied van zorg en veiligheid zijn hiervoor cruciaal. We maken ons zorgen over de toename van (overlast door) verward gedrag. Het is van belang dat onze interne organisatie en onze partners meegroeien met de groei van onze gemeente om veiligheidsvraagstukken de baas te blijven.

Kaders

Om Zuidplas veilig en leefbaar te houden groeit het veiligheidsteam mee met de ontwikkeling en groei van Zuidplas. Om veiligheid te verbeteren is het belangrijk dat aanrijtijden van hulpdiensten binnen de norm blijven. Hier spreken we de hulpdiensten actief op aan. Daarnaast wegen we doelgericht en per situatie af of en hoe we cameratoezicht kunnen gebruiken in het bevorderen van (verkeers)veiligheid. Ten slotte zijn onze aanpakken persoonsgericht en zetten wij vol in op de samenwerking met onze (regio) partners. Dit omdat complexe veiligheidsvraagstukken zoals ondermijning gemeentegrenzen overschrijden. Veiligheid creëert men niet in isolement. Voorlichting en samenwerking met inwoners (maatschappelijke initiatieven), ondernemers en partners is daarom belangrijk. Fysiek aangifte doen blijft een mogelijkheid. Samen houden wij Zuidplas veilig.

Ambities

- Het bevorderen van subjectieve en objectieve veiligheid in Zuidplas.
- Verdere versterking van de samenwerking met onze ketenpartners o.a. op het gebied van verward gedrag.
- Vergroten van het bewustzijn over cyberveiligheid onder verschillende doelgroepen.
- Meer aandacht voor de bestuurlijke aanpak ondermijning, zo mogelijk gebiedsgericht.

Vitaal en (Be)Leefbaar Zuidplas

Behoud dorps karakter

Overwegingen

Met de woningbouwproductie in de huidige dorpen en in het bijzonder de ontwikkeling van het Vijfde Dorp nemen wij onze verantwoordelijkheid. De prognose is dat in 2050 het aantal huishoudens in Zuidplas stijgt met ca 46,7% t.o.v. 2019¹. Het type woningen en de manier waarop die gebouwd worden is bepalend voor het karakter van de dorpen. Het huidige open karakter van de gemeente Zuidplas, afgezet tegen de stedelijke achtergrond, geeft ons een uniek karakter. Wij willen dit unieke karakter behouden, de recent vastgestelde omgevingsvisie is hiervoor de leidraad. Verrommelde bouwwerken passen niet bij een dorps karakter, situaties zoals het Posthuis en de Geertruidahoeve willen wij voorkomen en oplossen.

Kaders

De ambitie voor een groene, rustige en dorpse woonomgeving geldt ook voor het Vijfde Dorp. De dorpse sfeer en het dorpse karakter blijft behouden bij gestapelde bouw. Het precieze aantal bouwlagen is afhankelijk van de omgeving. Doorgaans betekent dit vier tot en met zes bouwlagen. Meer dan zes lagen zal een uitzondering zijn en geen gewoonte worden. Het dorpse karakter van Zuidplas is het uitgangspunt, het bouwen van woningen in en aan de bestaande dorpen en het Vijfde Dorp kan alleen met een goed doordacht plan. Inbreilocaties (kleine aantallen woningen in de dorpen) worden zo snel mogelijk, bij voorkeur integraal, ontwikkeld.

Ambities

- Behouden van een groene, rustige en dorpse woonomgeving.
- Tegengaan van verpaupering van vastgoed in en buiten de dorpen.

¹ <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/demografie>

Toegankelijke/goede voorzieningen

Overwegingen

Wetende dat wonen in een omgeving met voorzieningen en mogelijkheden tot samenleven een direct effect heeft op de sociale verbinding, vinden wij het belangrijk om hierop in te zetten. Wij willen dat iedereen mee kan doen. Maatschappelijke voorzieningen waar men samenkomt, zoals een bibliotheek, kunnen hiervoor meerwaarde bieden. Dit vraagt om slim ruimtegebruik en goed luisteren naar de behoeften van de inwoners.

Kaders

We vinden het belangrijk om integrale afwegingen te maken rondom voorzieningen. Deze verdwijnen niet omwille van de kosten, maar we maken keuzes met maatschappelijke kwaliteit als uitgangspunt. Op het niveau van Zuidplas houden we voorzieningen overeind. Bij het bouwen van voorzieningen kijken we ook naar de mogelijkheid om andere functies

te realiseren, om zo het maatschappelijk rendement te vergroten en/of de kosten voor de gemeente te verlagen. We streven naar maximale beschikbaarheid en multifunctioneel gebruik van door de gemeente gefinancierd vastgoed.

Bij een multifunctionele ruimte moet ruimte zijn voor alle leeftijdsgroepen, studiefaciliteiten en bijvoorbeeld kinderopvang. Dit helpt ons in ons streven een kinderopvanglocatie per dorp te realiseren.

Ambities

- De groei van de gemeente benutten we optimaal om zo, in samenhang tussen dorpen en buurtschappen, onze voorzieningen beter aan te laten sluiten aan de behoefte en op peil te houden.
- Verkennen van de mogelijkheden voor en het zo mogelijk realiseren van een multifunctionele maatschappelijke ruimte per dorp (huis van het dorp).

Vitaal en (Be)Leefbaar Zuidplas

Cultuur en Erfgoed

Overwegingen

Wetende dat cultuur verbindt, plezier en voldoening biedt willen wij ons inzetten voor het behoud én promotie hiervan. De vastgestelde cultuurvisie 2019–2022 is hiervoor het uitgangspunt. We zien daarbij een spanning tussen het behoud van cultureel erfgoed en beschermd dorpsgezicht enerzijds en verduurzaming anderzijds. Tevens blijven we ons inzetten voor de stedenband met Bückeburg.

Kaders

Om culturele activiteiten te bevorderen vinden we het belangrijk ons faciliterend op te stellen. Daarbij nemen we geen verantwoordelijkheden over, maar kijken we hoe we onze eigen procedures zo simpel en

laagdrempelig mogelijk kunnen maken. Om het culturele erfgoed in Zuidplas te behouden geven we ruimte aan creatieve initiatieven ten aanzien van de exploitatie. Daarnaast zetten we in op handhaving van wet en regelgeving. We bevorderen cultuureducatie. Er is een spanning ten aanzien van de verduurzaming enerzijds en behoud van cultureel erfgoed en beschermd dorpsgezicht anderzijds. Behoud van cultureel erfgoed en beschermd dorpsgezicht hebben daarbij prioriteit. We moeten daarom naar creatieve mogelijkheden zoeken om daar toch ruimte te bieden voor verduurzaming.

Ambities

→ Huidig cultuurbeleid continueren.

Klimaatadaptatie en Biodiversiteit

Overwegingen

We zien het als onze verantwoordelijkheid om klimaatverandering zoveel mogelijk te beperken, maar waar deze toch optreedt moeten we ons maximaal inspannen om Zuidplas ook in de toekomst leefbaar te houden. Wanneer we ons niet voldoende voorbereiden op weersextremen kan dat leiden tot groot persoonlijk leed, maar ook tot hoge maatschappelijke kosten door schade. We willen het risico op schade door extreem weer zoveel mogelijk beperken, zowel voor de gemeente als voor inwoners en ondernemers. Wij hebben hier al concrete stappen in gemaakt door o.a. het omvormen van plantvakken in de afgelopen jaren. Dergelijk beleid zetten wij voort en nemen wij integraal mee in afwegingen die te maken hebben met de openbare ruimte bijvoorbeeld bij de vergroening van het Raadhuisplein. Deze houding hanteren wij ook ten aanzien van biodiversiteit, het beleid van onze twee recreatieschappen kan hiervoor als inspiratie dienen.

Kaders

Het voorbereiden van Zuidplas op extreem weer doen we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Om aanpassingen op privaat terrein te stimuleren, zetten we samen met partners in op voorlichting en communicatie, bijvoorbeeld over waterbeheer. We monitoren of de bestaande stimuleringsregelingen, bijvoorbeeld voor groene daken aansluiten bij de behoefte. Ook kijken we of we werk met werk kunnen maken en of aanpassingen in het kader van klimaatbestendigheid kunnen bijdragen aan andere doelen, zoals biodiversiteit, recreatie en ontspanning. Een voorbeeld hiervan is het inzetten van klimaatadaptieve parkeerplaatsen. Hittestress in de bebouwde omgeving en wateroverlast verminderen we door onder andere inzet van vergroening en bomen.

Ambities

- Zuidplas blijven voorbereiden op weersextremen.
- Verder versterken en inbedden van biodiversiteit.

Groeiend Zuidplas

Groeiend Zuidplas

Jaarlijks publiceert het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Staat van de Woningmarkt. De meest recente versie toont aan dat het aantal te koop staande woningen historisch laag is en dat de huizenprijzen sterker stijgen dan ooit tevoren. De verwachting is dat het woningtekort op blijft lopen tot 2024 om vervolgens af te nemen. Deze landelijke trend is ook in Zuidplas zichtbaar. Sinds 2010 is een vrijwel continu dalende trend te zien in het aantal te koop staande woningen terwijl de gemiddelde vraagprijs gestaag is gegroeid. Zo was de gemiddelde vraagprijs € 386.000 in 2010 terwijl dit in 2021 € 508.000 was – een stijging van meer dan 31%¹. Vergelijkbare ontwikkelingen zijn zichtbaar op de huurmarkt.

Zuidplas is een van de snelst groeiende gemeentes van Nederland. Daarmee leveren wij een belangrijke bijdrage aan de woningbouwopgave. We zien de schaarste op de woningmarkt met name terug in het aanbod van sociale huurwoningen en betaalbare huur- en koopwoningen. Een goed huis, in een kwalitatief goede leefomgeving, is een belangrijke basisbehoefte voor alle inwoners. Landelijk is er discussie of recreatiewoningen hierin een oplossing kunnen bieden.

De komende jaren stijgt het aantal inwoners van onze gemeente. Deze groei leidt tot kansen én uitdagingen. We grijpen de groei van onze gemeente aan om bij te dragen aan onze maatschappelijke doelen. Een van de uitdagingen is de bereikbaarheid van onze dorpen. Met gemiddeld 383 auto's per vierkante kilometer is Zuidplas een autorijke gemeente². Tijdens piekmomenten zien wij dat onze uitvalswegen onder druk staan. We vinden het daarom belangrijk om nu te handelen, om zo erger te voorkomen.

¹ <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/bouwen-en-wonen>

² <https://allecijfers.nl/gemeente/zuidplas/#dichtheid>

Onze ligging en onze dynamiek – zie het spoor ‘vitaal en (be)leefbaar’ – kleuren de gemeente. Zo zijn vele van de inwoners ZZP’ers. In 2020 bestond 17,4% van alle banen in de gemeente uit ZZP-banen, terwijl dit voor Nederland slechts 11,4% was³. Dit sluit aan bij de landelijke ontwikkeling waarbij er in dorpen meer gewoond en gewerkt wordt. Dit komt onder andere door de Coronapandemie, wat een versnelling van plaatsonafhankelijk werken heeft gebracht, en de opkomst van ZZP’ers die aan huis werken. De mogelijkheden om vanuit huis inkopen te doen zijn de laatste jaren tevens enorm toegenomen, zorg hierbij is de leegstand die dit tot gevolg kan hebben in onze winkelgebieden.

Voor een gezonde groei van Zuidplas is het nodig om bijzondere aandacht te hebben voor de thema’s wonen, bereikbaarheid en economie en om ervoor te zorgen dat deze thema’s in goede balans en harmonie blijven.

- ➔ Wonen
- ➔ Bereikbaarheid
- ➔ Economie en Werk

³ <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/bedrijvigheid-en-economie>

Groeiend Zuidplas

Wonen

Overwegingen

Onze gemeente biedt kansen voor een bijdrage aan de woningbouwopgave, zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin. We gaan door met de bouw van de eerder geplande 5.000 woningen aan de dorpen, onder andere met de ontwikkeling van Moerkapelle Zuid. Na de bouw van 5.000 woningen aan de dorpen verschuift de focus naar de ontwikkeling van het Vijfde Dorp en kleinere aantallen woningen in de dorpen. Daarbij richten we ons in de komende periode met name op het vergroten van het aanbod in de segmenten waar de vraag het grootst is, waaronder middenhuur en huisvestingsconcepten voor senioren. Daarnaast bevorderen we de doorstroming in de bestaande woningvoorraad, omdat ook daarmee weer woningen vrijkomen voor woningzoekenden. In al deze ontwikkelingen vinden we het behoud van het dorps karakter belangrijk. Om te komen tot een passend woningaanbod, zetten we in op het maken van afspraken met corporaties, ontwikkelaars en beleggers over de productie, het tempo, de sociale woningbouwvoorraad en het verduurzamen van deze woningen. Omdat we het belangrijk vinden om binnen afzienbare tijd bij te dragen aan het probleem op de woningmarkt kijken we naar flexibele woonconcepten. We kijken hiervoor uitdrukkelijk naar pauzelandenschappen en andere kanslocaties om deze ambities versneld invulling te geven. Daarnaast willen we binnen deze collegeperiode helderheid bieden aan huidige bewoners van recreatieparken.

Kaders

De Woonvisie is het uitgangspunt voor onze doelstellingen rondom passend woningaanbod. We blijven ontwikkelen in ieder dorp, ontwikkelingen dragen zoveel mogelijk bij aan andere ambities. Om betaalbare woningen te realiseren denken we na over kleinere woningen op kleinere percelen, gebruikmaken van erfpacht, huurkoop of andere constructies. We blijven volgen of het opkopen van huizen door investeerders in Zuidplas problematisch wordt en passen indien nodig de regels rondom de zelfbewoningsplicht aan. Daarnaast onderzoeken we of mensen met sociale of economische binding met Zuidplas (bijvoorbeeld kinderen die een eigen woning zoeken, of mensen die in Zuidplas werken) een voorrangpositie op de lokale woningmarkt kunnen krijgen. We stimuleren passende huisvesting voor lokale werknemers en arbeidsmigranten. Ten aanzien van de sociale woningvoorraad, streven we conform de Woonvisie, op lange termijn naar 28% sociale woningvoorraad totaal.

We streven het behoud van het aandeel sociale woningbouw na, zonder afbreuk te doen aan duurzaamheidsambities bij de sociale woningen. In Nieuwerkerk aan den IJssel zakken we niet onder de ijzeren voorraad van 2.000 sociale huurwoningen.

Voor de recreatieparken blijven we binnen landelijke en provinciale kaders en hanteren we maatwerk per park. Daar waar eigenaren initiatief nemen, faciliteren wij het gesprek, waarbij we de verantwoordelijkheid daar laten waar deze hoort. Voor het oplossen van de bestaande problematiek worden creatieve mogelijkheden onderzocht, waarbij we dubbelbestemming recreatie en wonen niet als oplossing zien.

Ambities

- Een passend en betaalbaar woonaanbod voor alle doelgroepen binnen Zuidplas.
- Verbeteren van de doorstroming op de woningmarkt.
- Versnellen van nieuw woningaanbod, bijvoorbeeld door het aanbieden van flexibele woonconcepten.
- Voor ten minste twee recreatieparken maken we een toekomstbestendige visie.

Groeiend Zuidplas

Bereikbaarheid

Overwegingen

De drukte op ons wegennet leidt tot een gevoel van verkeersonveiligheid, dit gevoel kan weggelaten worden door het realiseren van een veilige verkeersomgeving rondom voorzieningen. Wij werken nu al aan het tegengaan van geluidsoverlast en gaan door met het ontwikkelen van een kader. Hierin bepalen we de mate waarin we als gemeente willen (mee)investeren.

Om onze bestaande dorpen, maar ook het nieuwe Vijfde Dorp, bereikbaar te houden is het belangrijk om verkeersafwikkeling een prominente plek te geven bij ruimtelijke ontwikkeling. Wij houden daarom vast aan de bestuurlijke afspraken die gemaakt zijn rondom de ontwikkeling van het Vijfde Dorp en die zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma van het Regionaal Verkeer & Vervoerplan. Tegelijkertijd zijn we ook realistisch, waar de ruimte beperkt is moeten we op zoek naar slimme oplossingen: spreiden van drukte, het aantrekkelijk maken van openbaar vervoer (inclusief de kwaliteit van station Nieuwerkerk aan den IJssel) en de fiets bieden kansen.

Kaders

We vinden het belangrijk om mobiliteit te waarborgen, ook bij nieuwe ontwikkelingen. We streven er daarom naar om ontsluiting niet opvolgend aan ontwikkelingen, maar juist vooruitlopend te laten zijn. Daarnaast denken we na over logische momenten om infrastructuur te onderhouden, wegen moeten niet onnodig meerdere malen gerepareerd worden. Als we wegen moeten afsluiten, dan zorgen we voor duidelijke omleidingen, om zo zoekverkeer in de dorpscentra te voorkomen. Om piekbelasting te verminderen gaan we in gesprek met scholen en bedrijven, om zo toe te werken naar meer spreiding. We blijven een doorlopende lobby voeren op

provinciaal en regionaal niveau ten aanzien van de bereikbaarheid rondom en naar Zuidplas. We zetten ons in voor het ontvlechten van verschillende verkeersstromen. Investerings in verkeersveiligheid richten zich vooral op plekken waar veel kwetsbare verkeersdeelnemers (voetgangers en fietsers) komen. Om te bevorderen dat mensen makkelijk kunnen overstappen tussen verschillende vormen van vervoer, starten we een verkenning naar een hub – een plek waar allerlei typen vervoer en mogelijk ook andere functies worden samengebracht.

Ambities

- Vergroten van de verkeersveiligheid door te (blijven) investeren in inrichting, voorlichting en handhaving.
- We geven verkeersafwikkeling een prominente plek, ook bij ruimtelijke ontwikkeling.
- We zetten in op het verminderen van piekbelasting van onze lokale en regionale infrastructuur.
- We onderzoeken de mogelijkheden van slimme combinaties door middel van bijvoorbeeld hubs.

Overwegingen

Zuidplas kent een goed ondernemersklimaat. Tegelijk is er voor ondernemers in het buitengebied, waaronder ook Nieuwerkerk Noord en het Nijverheidscentrum, onzekerheid over hun toekomstperspectief. We vinden het belangrijk dat er duidelijkheid komt over de mogelijkheden op hun huidige of een andere locatie. Ook zien we dat er onbenut potentieel ligt in lokale en regionale samenwerking. We stellen ons hierin faciliterend en stimulerend op, bijvoorbeeld door een 'Koop Lokaal' campagne. De kracht van onze grote populatie ZZP-ers willen wij versterken door men met elkaar in contact te brengen. Een bedrijfsverzamelgebouw voor startups en flexwerkers kan hierbij helpen. We brengen geen verandering aan in het huidige beleid ten aanzien van winkelpenstelling, dienstverlening en evenementen op zondag. De stappen die we op werk en inkomen hebben gezet, zetten we de komende vier jaar door.

Kaders

Voor het verbeteren van ons lokaal ondernemersklimaat streven we naar zo min mogelijk regelgeving. Ondernemers moeten zich gestimuleerd voelen om initiatieven te ontwikkelen, bijvoorbeeld door het kijken naar de uitbreiding van terrassen. Via onze inkoop stimuleren we waar mogelijk sociaal ondernemerschap. Initiatieven van ondernemers bij recreatieve voorzieningen stimuleren we, zo slaan we de brug tussen onze recreatieve voorzieningen en de lokale werkgelegenheid. We geven ondernemers de

gelegenheid om tot een manier van gezamenlijke organisatie te komen om zo onder andere sterker te staan in de regio. Het invoeren van een ondernemersfonds houden we achter de hand, eventueel als pilot. Om onze winkelgebieden levendig te houden zijn wij terughoudend met initiatieven voor het omzetten van winkels naar andere functies. Om de lokale middenstand te ondersteunen, zetten we in op het behoud van koopstromen, ook lokaal. De groei van Zuidplas geeft aanleiding om opnieuw de discussie met de provincie te openen over aangewezen locaties voor winkels.

Het winkelaanbod moet kunnen meegroeien met de ontwikkeling van de dorpen. Hierbij streven we naar concentratie van winkelgebieden, maar sluiten we nieuwe winkelgebieden niet op voorhand uit.

Voor iedereen die wil werken, is er de mogelijkheid om aan de slag te gaan. We blijven begeleiding bieden aan hen die verder weg staan van de arbeidsmarkt om zo iedereen een stap op de participatieladder te laten zetten. Ook de tegenpresentatie blijft hierbij een middel. We streven naar dienstverlening nabij voor bijstandsgerechtigden. Mensen met een indicatie krijgen snel een beschut werkplek.

Ambities

- Ruimte geven aan ondernemers.
- Samenwerking tussen ondernemers stimuleren.
- Streven naar een vitaal winkelaanbod.
- Onderzoeken (financiële) haalbaarheid verplaatsingsregeling voor ondernemers.
- Faciliteren van glasvezelnetwerken.
- Inzetten op passend (vrijwilligers)werk voor iedereen.

Organisatie en Financiën

Organisatie en Financiën

- Dienstverlening, Communicatie en Participatie
- Financiën

Dienstverlening, Communicatie en Participatie

Overwegingen

We vinden het belangrijk om een benaderbare en betrouwbare gemeente te zijn. Onze dienstverlening moet daarom snel, open en betrouwbaar zijn. We zien steeds meer dat onze digitale dienstverlening gevonden wordt, niet alleen om zaken te regelen, maar ook om bijvoorbeeld mee te praten via maakzuidplas.nl. Op inhoud kunnen we niet altijd iedereen tevredenstellen, maar op proces en vorm vinden we het belangrijk dat verwachtingen, rollen en verantwoordelijkheden duidelijk zijn. Dit doen we door helder te communiceren én door goed na te denken over hoe we communiceren – dit verwachten wij ook van partijen waar wij mee samenwerken. Op die manier is onze communicatie voor iedereen te begrijpen. Duidelijk communiceren betekent ook bijvoorbeeld vooraf duidelijk zijn over welke vorm van participatie gekozen wordt, waarom deze keuze wordt gemaakt en op welke manier teruggekoppeld wordt over de gemaakte keuzes. Op deze manier worden gemeentelijke plannen beter door de inbreng van inwoners en andere belanghebbenden.

Kaders

Door meer begrijpelijke taal te gebruiken in onze uitingen, maar ook door informatie tijdig en volledig te verspreiden zetten we in op het bouwen aan vertrouwen in de lokale democratie. Inwoners weten wat ze wanneer van de organisatie kunnen verwachten, afspraken zijn duidelijk en worden nageleefd – meldingen worden snel en adequaat afgehandeld. Openingstijden worden daarom duidelijk gecommuniceerd en voor zover mogelijk afgestemd op de behoefte van inwoners en ondernemers. Fysieke dienstverlening wordt niet

volledig vervangen door digitale alternatieven. Dit geldt ook voor participatie, waarbij we onderzoeken hoe we participatie in een vast format neutraal kunnen beoordelen.

Wij stellen een lobbyagenda op voor onder andere de volgende onderwerpen: doorstroming op provinciale- en rijkswegen, ov-knooppunt, duurzaamheidsmaatregelen die niet ons landschap aantasten zoals kernenergie en windmolenparken op zee, ondersteuning en ontwikkeling Vijfde Dorp en indien nodig op ad-hoc zaken.

Ambities

- Bouwen aan vertrouwen in de (lokale) democratie.
- Duidelijker maken van verwachtingen en zorgen voor meer eenduidigheid in participatietrajecten, ook wanneer deze zijn uitbesteed.
- Streven naar goede dienstverlening, afgestemd op de behoefte van inwoners en ondernemers.
- Meer aandacht voor digitale veiligheid in de eigen organisatie.
- Meer inzet op public affairs.

Nederlandse gemeenten staan voor grote financiële uitdagingen. Een belangrijke oorzaak hiervan is de onzekerheid die blijft bestaan over de belangrijkste gemeentelijke inkomstenbron: het gemeentefonds. Stijgende kosten worden aan de inkomstenkant onvoldoende gecompenseerd waardoor gemeenten hier sinds de decentralisaties op te kort komen. Het onvoldoende compenseren van gemeenten voor extra taken heeft geleid tot de ‘zonder knaken - geen taken’ lobby. In het regeerakkoord was sprake van een aanvullende bezuiniging op de jeugdhulp, waardoor dit tekort verder zou oplopen.

Verder bleek recent bij de Startnota en Maartbrief dat voor het jaar 2026 het gemeentefonds fors lager uitvalt: het accres wordt lager vastgesteld en ook de opschalingskorting blijft gehandhaafd. De herverdeling van het gemeentefonds wordt wel doorgevoerd. Deze herverdeling betekent voor Zuidplas dat het financiële nadeel op de inkomsten uit het gemeentefonds oploopt tot ongeveer € 2,5 miljoen in 2026. Naast het financiële beleid van het Rijk hebben ook andere ontwikkelingen een forse impact op onze begroting die reeds in 2026 een tekort kent en de jaren 2023-2025 verder onder druk zet. Het aantal complexe zorgvragen blijft toenemen in het sociaal domein en de toenemende inflatie wordt in de gemeente breed gevoeld (stijgende bouwkosten, energieprijzen en rente).

Overwegingen

Wij vinden het belangrijk dat de gemeente financieel gezond is, voor zowel de korte als de lange termijn. Want alleen een financieel gezonde gemeente heeft de ruimte om het voorzieningenniveau van de gemeente op peil te houden, om risico's op te vangen en om ambities te realiseren. We zien dat dit een enorme uitdaging is. Onze groei gaat in de toekomst leiden tot een toename van baten en lasten. Hier willen wij op anticiperen, maar deze zullen nooit perfect op elkaar aansluiten. We blijven zoeken naar een balans. Bij de Begroting 2022-2025 heeft de raad ervoor gekozen om de eerste drie jaren geen sluitende begroting vast te stellen, maar om middels bezuinigingen toe te groeien naar een sluitende begroting in het laatste jaar. Met de ontwikkelingen rondom het gemeentefonds verschuift mogelijk de uitdaging naar 2026. Ons streven is te komen tot een structureel meerjarig sluitende begroting. Financieel gezond zijn is een streven dat niet ten koste van alles mag gaan. Financiën zijn een middel om zaken voor de inwoners te bereiken en daarmee dingen te doen die belangrijk zijn. Een nieuwe ronde van herstelplannen willen wij voorkomen, want dit resulteert in een gemeente die op slot zit, met versoberde voorzieningen. Waar financiële ruimte ontstaat nemen wij de maatregelen uit de eerdere herstelplannen mee om te (her)overwegen. We voeren eventuele nieuwe taken, doorgezet vanuit Rijksoverheid, enkel uit binnen de bijbehorende financiële middelen.

Organisatie en Financiën

We zetten, samen met de regio, sterk in op de zoektocht naar subsidies en landelijke fondsen, waarbij wel gezegd moet worden dat veel van deze financiële impulsen in cofinanciering worden gedaan. De lokale lasten moeten voor iedereen te dragen zijn. De diensten en producten voor inwoners geven wij zo efficiënt mogelijk vorm om de kosten voor het gebruik hiervan te beperken.

Ambities

- Zuidplas is geen beheergemeente maar een groeigemeente waar gebouwd wordt. Dit betekent dat wij er in onze begroting naar streven om voldoende ruimte te reserveren voor onze groei.
- Wij zetten erop in om samen met gemeenten in onze regio meer externe subsidies binnen te halen, voor de ambities die wij nastreven, waarbij wij met name denken aan verschillende landelijke fondsen die het nieuwe kabinet heeft ingesteld. Voorbeelden hiervan zijn: klimaat- en transitiefonds, mobiliteitsfonds, woningbouwimpuls, volkshuisvestingsfonds en nationaal groeifonds.
- Wij streven naar een robuuste reservepositie vanwege de risico's die wij als groeigemeente lopen.

Financiële kaders

- Besluitvorming met een financiële impact die buiten de vastgestelde financiële kaders valt, vindt in de basis plaats bij de P&C-producten. Hierdoor is het mogelijk om financiële afwegingen integraal te maken, waardoor alle financiële mutaties van alle beleidsterreinen tegen elkaar afgewogen kunnen worden. Hiervan kan gemotiveerd worden afgeweken als de situatie daar om vraagt.
- We dwingen onszelf om bij tegenvallers het “oude” bestaande beleid kritisch tegen het licht te houden. De status van groeigemeente betekent dat niet alles wat in het verleden werd uitgevoerd, koste wat kost gecontinueerd dient te worden. Mogelijk zijn nieuwe interventies effectiever.
- Wij gebruiken financiële kengetallen om te sturen op financiële gezondheid. We geven een beeld van de kengetallen inclusief en exclusief de ontwikkeling van het Vijfde Dorp, zolang dit technisch mogelijk is. Wij streven ernaar om in de meerjarenbegroting, zonder de ontwikkeling van het Vijfde Dorp, onder de rode signaleringswaarden van de provincie Zuid-Holland te blijven.
- De OZB stijgt enkel als het nodig is met maximaal de inflatie (CPI-consumentenprijsniveau). Alleen als er sprake is van een dusdanig financieel tekort dat er gewerkt moet worden met een herstelplan kan van dit kader worden afgeweken.
- Bij tegenvallers maken wij de begroting sluitend met een mix van inzet van reserves, het maken van keuzes in taken, uitgaven en voorzieningen en extra inkomsten. Wij vinden het niet gepast om tegenvallers uitsluitend uit één van deze drie opties te dekken. De verhouding van de maatregelen wegen wij indien nodig bij elk P&C-document.
- Schaarse middelen willen wij maximaal inzetten voor het behalen van onze doelen. Voldoet een incidenteel budget hier niet aan of wordt het budget niet binnen 2 jaar besteed, dan komt in de basis de begrotingsruimte vrij zodat deze ruimte effectiever ingezet kan worden, tenzij er redenen zijn om de reserves te behouden. Op die manier blijft er geen ongebruikt geld in de begroting zitten.
- Er wordt gebruik gemaakt van de methode constante prijzen.
- Qua groei wordt een prognose gemaakt voor het komende jaar (t+1 systematiek). Voor meerjarige investeringen ontstaat met deze methode een onbalans. Voor het meerjareninvesteringsplan gaan we onderzoeken of meerkosten als gevolg van onze groei of het vervroegen van investeringen, veroorzaakt door deze groei, gedekt kunnen worden uit de meeropbrengsten van onze groei of andere vormen van inkomsten zoals huuroopbrengsten.
- Wij willen de regie houden op onze gemeentefinanciën. Dit betekent dat wij onder het huidige beperkte toezichtregime van de provinciaal toezichthouder willen blijven. Hiervoor zorgen wij ervoor dat de begroting voldoet aan de wettelijke vereiste van structureel en reëel evenwicht. De begroting moet realistisch, haalbaar en volledig zijn.
- Onze leges zijn in principe kostendekkend, wij hanteren het principe ‘de gebruiker betaalt’.
- We gaan ook voor het Vijfde Dorp voor een robuust financieel kader.

